

Mottagare

Maria Losman
Svein Henriksen
Miljöpartiet de Gröna

Datum

2020-09-29

Diarienummer

XXXX-XXXX

Interpellation till ordförande i regionstyrelsen Mikaela Waltersson

Minskad miljöpåverkan från läkemedel

Detta är ett svar till Maria Losman och Svein Henriksen från Miljöpartiet de Gröna som har inkommit med en interpellation avseende Region Hallands arbete för att minska miljöpåverkan från Läkemedel.

I interpellationen skriver Maria och Svein att miljöpåverkan från läkemedel är stor. De anger att Region Halland arbetar redan med miljökrav i upphandlingar och att Läkemedelskommittén Halland har med miljöhänsyn vid rekommendationer av läkemedel samt att det i Sveriges Kommuner och Regioners uppföljning av läkemedelsanvändning mäts antibiotika, men inga andra läkemedel.

Tre specifika frågor ställs.

1. Hur arbetar Region Halland med läkemedelsöversyn så att andra insatser än läkemedel sätts in och att medicinering blir rätt och följs upp över tid för patienter?

Region Halland arbetar på flera olika sätt för att översyn av patienters läkemedelsbehandling sker samt att andra insatser än läkemedel sätts in när så är lämpligt.

Stöd för förändrade levnadsvanor är ofta grunden i icke farmakologisk behandling och det är utbudskrav inom Vårdval Halland att erbjuda detta. Dessutom erbjuder ett flertal andra vårdverksamheter inom regionen delar av sådant stöd. Det stöd som patienter erbjuds dokumenteras i patientens journal och statistik följs på övergripande nivå.

Det finns regionalt stöd att använda för att främja utveckling av patientstöd gällande levnadsvanor som kost, motion, tobaks- och alkoholvanor.

Region Hallands terapirekommendationer är grunden för förskrivning och i dessa beskrivs nivåer för behandling inklusive icke farmakologisk behandling. Förskrivning inom Närsjukvården följs upp med regelbundna besök av Läkemedelskommittén Halland (LkH) och Strama. Vid dessa besök går statistik igenom och dialog förs om eventuella åtgärder. LkH håller dessutom regelbundna utbildningar för förskrivare med olika teman utifrån

terapirekommendationerna där även icke farmakologiska behandlingsalternativ tas upp, exempelvis vid sömnproblematik eller smärta. I uppdragsbeskrivningen för Vårdval Halland finns krav om att vårdcentralerna medverkar i LkH:s utbildningar och uppföljningsinsatser.

Vårdcentralerna har dessutom, genom verktyget PrimärvårdsKvalitet, möjlighet att göra egen uppföljning och kan följa sin förskrivning och utveckling av denna inom vissa diagnosområden. Slutligen följs vårdcentralerna även upp med årliga kvalitetsrevisionsbesök avseende deras uppdrag som helhet där utbud kontrolleras.

Vårdverksamheterna i Region Halland har i uppdrag att genomföra läkemedelsgenomgångar enligt lag och regionala rutiner. På de särskilda boendena sker detta i samverkan med kommunsköterska och ofta även med omsorgspersonal vilket möjliggör att fler perspektiv än de rent medicinska beaktas. Farmaceutiskt expertstöd finns att tillgå genom apotekare från Läkemiddelsenhetsen vid Hallands sjukhus. Det är också reglerat i regionala rutiner att och hur dokumentationen av läkemedelsgenomgångar ska ske men det finns en utvecklingspotential kring hur detta sker idag. Inom Hallands sjukhus följs antalet genomförda läkemedelsgenomgångar utförda av läkemiddelsenhetsen upp månadsvis men totalt sett finns det även förbättringspotential i förvaltningarnas uppföljning kring volym och kvalitet i arbetet med läkemedelsgenomgångar.

2. Hur har ställda krav i upphandlingar av läkemedel följts upp i praktiken? Vad har uppföljningen visat och hur har eventuella avvikelser mot avtalade krav hanterats?

Regionen utgår i sina upphandlingar från Upphandlingsmyndighetens miljökrav och kriterier. Genom att ställa miljökrav på lägst Upphandlingsmyndighetens basnivå minskas regionens miljöpåverkan.

Region Halland har inte genomfört några uppföljningar avseende uppförandekod och miljökrav på lokal nivå. Dock sker uppföljning av såväl uppförandekod som miljökrav på nationell nivå i samverkan med nationella kansliet. Region Halland följer utfallet från de revisioner och uppföljningar som görs på nationell nivå och vidtar vid behov de åtgärder som revisionen föreslår.

Läkemiddelsenhetsen och Regionupphandling följer utvecklingen kring hur upphandlingsmyndighetens krav på avancerad- och spjutspetsnivå används men de har ännu inte tillämpats i Halland. Krav över basnivå erfordrar kunskap om tillverkningen av aktiv läkemedelssubstans (API –tillverkning) och parallellimportörer har sällan samma tillgång till den typen av information som original- och generikaföretagen. De högre kravnivåerna kan därför påverka möjligheten att erhålla avtal avseende vissa substanser och även leda till en markant påverkan på prisnivån genom minskad konkurrens. Betydelsen av att ha avtal för viktiga läkemedel för att kunna säkra en stabil läkemedelsförsörjning har blivit tydlig under den pågående pandemin och man måste därför noga beakta riskerna innan man använder de förhöjda kravnivåerna.

Kraven rekommenderas därför främst i upphandlingar där API-tillverkning har stor påverkan på miljön, ett sådant exempel är antibiotika. Läke-medelsenheten och Regionupphandling kommer med anledning av detta att ta ställning till kraven och eventuella effekter av den typen av kravställning vid nästa upphandling av antibiotika.

3. På vilka sätt arbetar Region Halland med att invånare i Halland ska vara medvetna om läkemedelspåverkan och hur man själv kan bidra för att minska miljöpåverkan, t ex genom att kassering av läkemedel sker på rätt sätt.

Region Halland har arbetat med information till invånarna i Halland dels genom direkta insatser i regionens etablerade kommunikationskanaler men framför allt genom samverkan med kommunerna i Halland och de apotekskedjor som finns etablerade i regionen.

I regionens egna kanaler har det huvudsakligen varit invånartidningen Bästa livsplatsen som har använts som medium för att sprida kunskap om läkemedels potentiella miljöpåverkan och vikten av att lämna in sina överblivna läkemedel på apoteken för korrekt kassering.

I samverkan med kommunerna har regionen verkat för tydligare information kring kassering av läkemedel i informationsmaterial gällande sopsortering och återvinning, både i broschyrform och digitalt. Region Halland har också förmedlat kontakt mellan kommunerna och apoteken i Halland. För att på så sätt förbättra förutsättningarna för regionens invånare att utöver läkemedelsrester också kunna lämna in skärande, stickande och potentiellt smittbärande avfall som uppstår i samband med läkemedelsanvändning direkt till apoteken.

Regionens samverkan med apoteken har även den huvudsakligen kretsat kring kassering. Regionen har samordnat aktiviteter med de kampanjveckor som apoteken ibland har för att öka inlämningen av överblivna läkemedel. Under några år gick insatsen under devisen ”Håll listan ren” med mål som rörde både miljö och patientsäkerhet. Fokus var att både patienter och vårdpersonal skulle öka sin medvetenhet kring onödig läkemedelsanvändning, att överflödiga läkemedel och läkemedel som patienten inte längre använder skulle sättas ut från läkemedelslistan samtidigt som patienterna minskade mängden överblivna läkemedel som fanns i hemmet.

Regionstyrelse

Mikaela Waltersson
Regionstyrelsens ordförande